

توانا
TAVAANA

اندیشیدن درباره حقوق بشر: واقعیات و مفاهیم

درس ۱

شبنم معینی پور

www.tavaana.org

حقوق معنوی

- اختصاص - این مطلب به پروژه توانا مربوط به سازمان E-Collaborative for Civic Education اختصاص دارد و استفاده از آن می بایست با ذکر نام سازمان تهیه کننده انجام شود.
- غیر تجاری - این مطلب برای استفاده های غیر تجاری می باشد و برای هیچ گونه منفعتی بهره برداری نخواهد شد.
- اشتراک - اگر می خواهید هر گونه تغییری در مطلب وارد کنید، شما می توانید حاصل کار را تنها تحت مجوز E-Collaborative for Civic Education منتشر کنید و برای ایجاد بدنه اصلی اطلاعات، این تغییرات را باید با E-Collaborative for Civic Education به اشتراک گذارید.

- چه واقعیت های نقض حقوق بشری به ذهن شما می رسد؟ مثال بزنید.
- چه ویژگی هایی در مثال خود می بینید؟
- آیا مثال شما نتیجه یک رسم ناعادلانه است؟ یا خشونت حکومتی؟

خشونت های حکومتی

- نیروهای اندونزی در میانه دهه ۱۹۶۰: بیش از نیم میلیون غیرنظامی را به بهانه سرکوب کمونیسم کشتند.
- بین سیصد هزار تا دو میلیون نفر کشته شدگان به دست رژیم خمرهای سرخ پل پوت در کامبوج
- بیش از ۹۰۰۰ نفر در دوران حکومت نظامیان در آرژانتین در اواخر دهه ۱۹۷۰ ناپدید شدند.
- در دوران حکومت عیدی امین در اوگاندا، بین سال های ۱۹۷۲ تا ۱۹۷۸، بیش از ۲۵۰ هزار تن کشته شدند.
- صدها هزار نفر از غیرنظامیان عراقی توسط نیروهای امنیتی در دهه ۱۹۸۰ به قتل رسیدند.
- حدود ۲ درصد از جمعیت السالوادور در نتیجه ناپدید شدن ها و کشتار سیاسی دوران جنگ داخلی، بین سال های ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۲، نابود شدند.
- در ۱۹۹۴ بین ۵۰۰ هزار تا یک میلیون تن در جریان کشتار جمعی هدایت شده از سوی حکومت در رواندا به قتل رسیدند.
- بوسنی، چین، کوزوو، تیمور شرقی و غیره

وقتی کلمه «حقوق بشر» را می شنوید، چه چیزهایی به ذهنتان می آید؟ اینجا بنویسید:

مفهوم حقوق بشر

- مفهوم حقوق بشر فراهم کننده گونه ای از اندیشیدن درباره چنین حوادثی است. حوادثی را که با هم مرور کردیم واقعی هستند اما حقوق بشر یک مفهوم است.
- حقوق بشر ابزاری است برای اندیشیدن درباره واقعیت و بیان کردن افکار ما.
- برای فهم گفتمان حقوق بشر باید این مفهوم را تحلیل کرد، گرچه واکنش عاطفی همدلانه نشان دادن نسبت به ماجراهایی که ذکر کردیم آسانتر از تحلیل روشن و دقیق مفاهیم است.
- مشکلات ناشی از تحلیل مفهومی و تحلیل آماری:
- تحلیل مفهومی انتزاعی است و از تجربه های انسانی به دور. بنابراین باید تحلیل مفهوم حقوق بشر را با درکی همدلانه از تجربه هایی انسانی همراه کرد.
- تحلیل آماری مهم هستند اما به راحتی می توانند فلج کننده حسی باشند که از رنج و درد انسانها داریم.

- برای اینکه بدانیم و بگوییم این کارها اشتباه هستند، نیازی به مفهوم حقوق بشر نداریم.
- ولی برای مخالفت با این کارها به دلیل نیازمندیم.
- اگر در واقعیت، حقوق بشر نقض می شود چرا ما باید طرف حقوق بشر را بگیریم نه واقعیت را؟
- چگونه و از کجا می دانیم که حقوق بشری وجود دارد؟

- مفهوم حقوق بشر هنگامی برای مردم عادی موضوعیت می یابد که امنیت نسبی زندگی روزمره از دست برود.
- غالباً گفته می شود که حقوق بشر هر چه بیشتر نقض شود احساس نیاز به آن بیشتر می شود.
- آنجا که حقوق بشر معمولاً محترم شمرده می شود، این حقوق را امری مسلم فرض می کنیم و در نتیجه ممکن است اهمیت چندانی به آنها ندهیم.

جهان شمولی و اعلامیه جهانی حقوق بشر

- مفهوم حقوق بشر تا حد زیادی، گرچه نه به طور کلی، مفهومی حقوقی است.
- سرچشمه اصلی قوانین حقوق بشر اعلامیه جهانی حقوق بشر است که در ۱۰ دسامبر ۱۹۴۸ در مجمع عمومی ملل متحد به تصویب رسید.

- این اعلامیه به گونه ای بنیادین چشم انداز جهانی را با انبوهی از پروتکل ها، قراردادها، عهدنامه ها و انواع اعلامیه های فرعی مربوط به حقوق بشر تغییر داده است.
- اکنون هیچ ملت، فرهنگ یا مردمی وجود ندارد که به گونه ای درگیر رژیم های حقوق بشر نباشد.
- اعلامیه جهانی به دنبال پیروزی در جنگ علیه فاشیسم و در فضایی ایده آلیستی تصویب شد و به مردم جهان مجموعه ای مفصل از وعده ها و نویدها عرضه داشت.

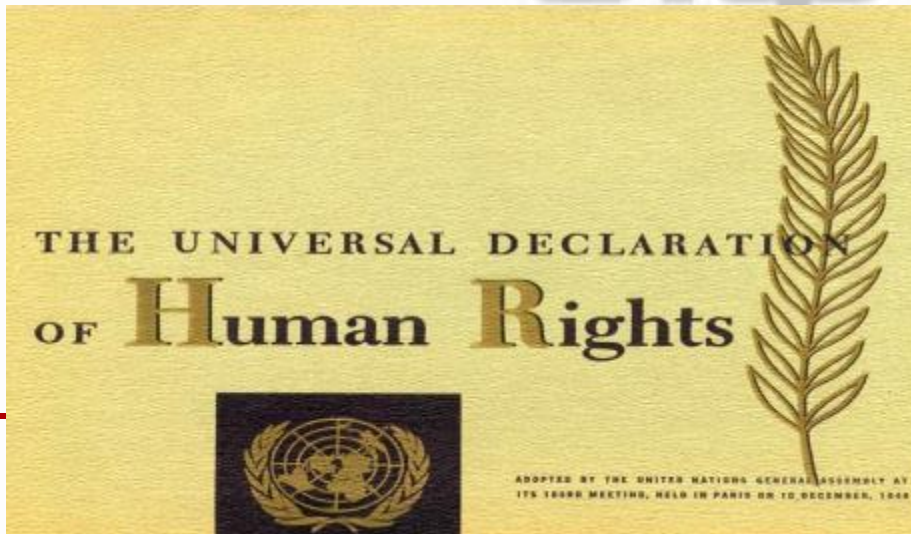
<http://www.youtube.com/watch?v=ddAWqRT-kn8>

- ماده ۱ و ۲

اعلامیه جهانی حقوق بشر

- ماده ی ۱
- تمام ابنای بشر آزاد زاده شده و در حرمت و حقوق با هم برابرند. عقلانیت و وجدان به آنها ارزانی شده و لازم است تا با یکدیگر برادرانه رفتار کنند.

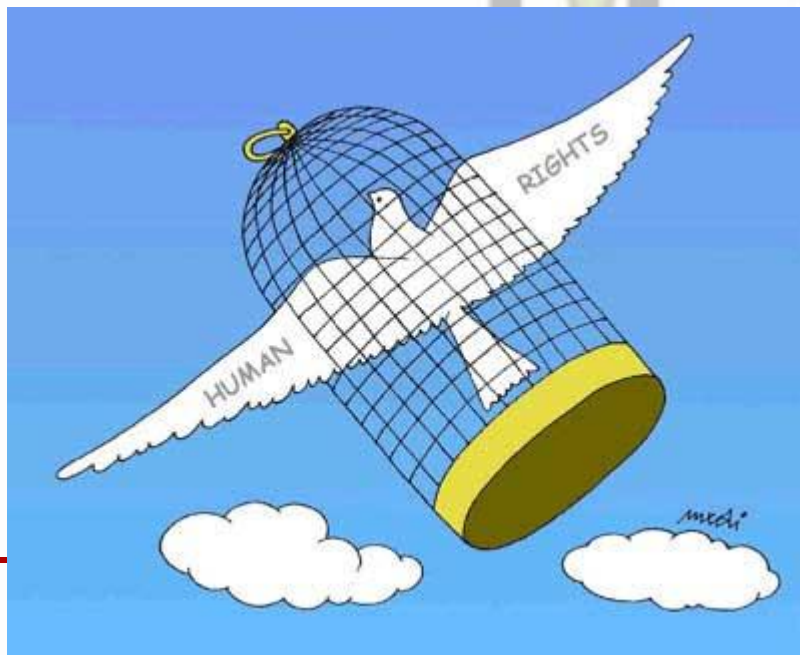
- ماده ی ۲
- همه انسانها بی هیچ تمایزی از هر سان که باشند، اعم از نژاد، رنگ، جنسیت، زبان، مذهب، عقاید سیاسی یا هر عقیده ی دیگری، خاستگاه اجتماعی و ملی، [وضعیت] دارایی، [محل] تولد یا در هر جایگاهی که باشند، سزاوار تمامی حقوق و آزادیهای مصرح در این «اعلامیه» اند. به علاوه، میان انسانها بر اساس جایگاه سیاسی، قلمرو قضایی و وضعیت بین المللی مملکت یا سرزمینی که فرد به آن متعلق است، فارغ از اینکه سرزمین وی مستقل، تحت قیمومت، غیر خودمختار یا تحت هرگونه محدودیت در حق حاکمیت خود باشد، هیچ تمایزی وجود ندارد.

مشکلات مفهوم حقوق بشر در اعلامیه جهانی

- این مفهوم گستره‌ای کاملاً فراتر از موارد فاحش بی‌عدالتی و ظلم را در بر دارد.
- مثلاً ماده ۱ اعلامیه جهانی می‌گوید: «همه انسانها از حقوقی یکسان برخوردارند.»
- ماده ۱۸ می‌گوید: «هر کس حق دارد از آزادی فکر، وجدان و مذهب بهره‌مند شود.»
- چگونه می‌توان برای ادیان یا مذاهبی که منکر تساوی حقوق انسانها هستند حق آزادی مذهب را تعریف کرد؟
- حقوق بشر چه معنایی خواهد داشت اگر تحقق برخی از این حقوق مستلزم نقض برخی حقوق دیگر باشد؟

- مشکل تحقق آرمان‌های حقوق بشری، مشکلی برآمده از عدم وجود اراده سیاسی یا تضاد منافع سیاسی نیست، بلکه از این واقعیت ناشی می‌شود که خود حقوق بشر با یکدیگر سازگاری ندارد.
- یعنی تحقق برخی از آنها مستلزم نقض برخی دیگر است یا حتی ممکن است پاسداری از حق بشری یک شخص ملازم با نقض همان حق در مورد شخص دیگری باشد.

مثلاً اگر یک گروه دینی بر اساس باورهای دینی خود اعضایش را از تغییر دین منع کند، در آن صورت آزادی دینی آن گروه در مقابل آزادی دینی هر عضو از آن گروه که بخواهد تغییر دین دهد قرار می‌گیرد.

اگر قرار باشد مفهوم حقوق بشر مفید و کارا باشد باید قائل به تمایز بین حقوق بشر و دیگر خواست‌های اجتماعی شویم.

جهان شمولی، تنوع و تفاوت:
فرهنگ و حقوق بشر

جهان شمولی و کنفرانس جهانی حقوق بشر، تهران

- اگرچه سازمان ملل متحد مدتها بود که در زمینه حقوق بشر فعالیت می‌کرد، مدتی طول کشید تا اعلامیه جهانی حقوق بشر شکلی جهان شمول به خود گرفت و مورد تایید کشورها به خصوص کشورهای غیر غربی رسید.
- اولین کنفرانس بین المللی حقوق بشر در تهران، ایران، برگزار شد. این کنفرانس در ماه‌های آوریل و می ۱۹۶۸ به خاطر بیستمین سالگرد اعلامیه جهانی حقوق بشر برپا شد.
- اعلامیه کنفرانس بین المللی حقوق بشر تهران:
- <http://www.humanrights-iran.ir/news.aspx?id=16611>

PSRI.ir

www.tavaana.org

اعلامیه کنفرانس بین المللی حقوق بشر تهران

- از 23 آوریل تا 13 مه 1968، در تهران اجلاسیه‌ای به منظور بررسی پیشرفت‌های حاصله طی بیست سال گذشته از تاریخ تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر و تنظیم برنامه‌ای برای آینده برگزار شد. این همایش به بررسی مسائل مربوط به فعالیت‌های سازمان ملل متحد در زمینه بسط و تشویق احترام به حقوق و آزادی‌های اساسی بشر، اختصاص داشت و در پایان اعلام داشت که: با در نظر داشتن قطعنامه‌های مصوب کنفرانس و با توجه به اینکه برگزاری سال بین‌المللی حقوق بشر در زمانی انجام می‌گیرد که جهان دستخوش یک رشته تحولات بی‌سابقه است ...
- با توجه به امکانات جدیدی که در اثر پیشرفت سریع علوم و تکنولوژی به وجود آمده است ...
- با اعتقاد به اینکه در دولتی که مناقشه و توسل به خشونت در بسیاری از نقاط جهان برقرار است و حقیقت همبستگی متقابل نوع بشر و ضرورت یکپارچگی آنان بیش از پیش مشهود است ...
- با اذعان به اینکه صلح جهانی آرمان بشر است و اینکه صلح و عدالت لازمه حتمی تحقق کامل حقوق و آزادیهای اساسی انسان، رسماً اعلام می‌دارد که:
- 1. لازم است اعضای جامعه بین‌المللی تعهدات خطیر خود را در زمینه بسط و تشویق احترام به حقوق و آزادی‌های اساسی عموم افراد بشر، بدون توجه به وجوه امتیاز از هر نوع از جمله نژاد، رنگ، جنس، زبان، مذهب، عقاید سیاسی و غیره ایفا کنند.
- 2. اعلامیه جهانی حقوق بشر مبین تفاهم مشترک ملل جهان در زمینه حقوق غیرقابل سلب و نقض عموم اعضای خانواده بشری بوده متضمن تعهدی برای اعضای جامعه بین‌المللی است.
- 3. میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، اعلامیه راجع به اعطای استقلال به سرزمینها و ملل مستعمره، عهدنامه بین‌الملل راجع به محو کلیه اشکال تبعیض نژادی و نیز عهدنامه‌ها و اعلامیه‌های دیگری که در زمینه حقوق بشر به ابتکار سازمان ملل متحد، کارگزاری‌های تخصصی و سازمان‌های منطقه‌ای بین‌الدولی به تصویب رسیده است، معیارها و تعهدات جدیدی به وجود آورده که برای کشورها لازم‌الرعايه است.

- 4. از بدو تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر سازمان ملل متحد، پیشرفتهای چشمگیری به منظور تعیین معیارهایی برای تمتع از حقوق و آزادی‌های اساسی بشر و حمایت آن کرده است. در این مدت، اسناد بین‌المللی مهم متعددی به تصویب رسیده لیکن در زمینه تحقق حقوق و آزادیهای مذکور، هنوز کارهای زیادی باید انجام پذیرد.
- 5. هدف نخستین سازمان ملل متحد در زمینه حقوق بشر، برخورداری یکایک افراد از حداکثر آزادی و حیثیت است. برای تحقق این مقصود، قوانین هر کشوری باید آزادی بیان، آزادی کسب اطلاعات، آزادی ایمان و مذهب و نیز حق شرکت در حیات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی کشور را برای عموم افراد، صرفنظر از نژاد، زبان، مذهب یا اعتقاد سیاسی تأمین کند.
- 6. کشورها باید عزم خود را مبنی بر اعمال مؤثر اصول راجع به حقوق و آزادی‌های اساسی بشر که در منشور ملل متحد و سایر اسناد بین‌المللی به ودیعه سپرده شده مؤکداً اعلام دارند.
- 7. موارد نقض فاحش حقوق بشر در چارچوب سیاست تفرآور نژادپرستی امری است که عمیقترین نگرانی‌ها را در جامعه بین‌المللی پدید آورده است. نژادپرستی که به منزله جنایتی علیه انسان محکوم شده همچنان به نحو جدی صلح و امنیت بین‌المللی را مختل می‌کند. از این رو بر جامعه بین‌المللی فرض شده است که از هر وسیله ممکن برای از بین بردن این پلیدی استفاده کند. مبارزه علیه نژادپرستی مشروع شناخته می‌شود.
- 8. عموم ملل جهان را باید از پلیدی‌های تبعیض نژادی کاملاً آگاه کرد. این ملل باید در پیکار با آن شرکت جویند. اعمال اصل عدم تبعیض، گنجانده شده در منشور ملل متحد، اعلامیه جهانی حقوق بشر و دیگر اسناد بین‌المللی در زمینه حقوق بشر، تکلیفی بسیار عاجل را برای بشریت - چه در سطح بین‌المللی و چه در سطح ملی - متضمن است. کلیه ایدئولوژی‌های مبتنی بر برتری نژادی و نابرابری، باید محکوم شوند و در مقابل آنان ایستادگی به عمل آید.
- 9. هشت سال تمام پس از صدور اعلامیه مجمع عمومی راجع به اعطای استقلال به سرزمینها و ملل مستعمره، مسائل ناشی از استعمار همچنان جامعه بین‌المللی را به خود مشغول داشته است. ضرورت عاجل دارد که کلیه کشورهای عضو با ارکان ذیربط سازمان‌های ملل متحد همکاری کنند تا اقدامات مؤثری برای تضمین اجرای کامل اعلامیه معمول شود.
- 10. موارد نقض دامنه‌دار حقوق بشر، ناشی از تجاوز یا هر نوع مناقشه با پیامدهای اسفناکی که در بر دارد، به مصائب ناگفتنی بشر منتهی می‌شود و واکنش‌هایی را به وجود می‌آورد که امکان دارد جهان را گرفتار مخاصمات روزافزون کند. وظیفه جامعه بین‌المللی است که در زمینه محو این قبیل بلاها همکاری کنند.

- 11. موارد نقض فاحش حقوق بشر ناشی از تبعیض بر مبنای نژاد، مذهب و اعتقاد به افکار بخصوص یا بیان آن وجدان بشریت را جریحه‌دار می‌کند و مبنای آزادی، عدالت و صلح را در جهان به مخاطره می‌افکند.
- 12. شکاف روزافزون موجود بین کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه از نظر اقتصادی، مانع تحقق حقوق بشر در جامعه بین‌المللی می‌شود. ناکامی دهه توسعه در نیل به هدف‌های محدودی که داشته به مراتب بر ضرورت این امر که هر کشوری به تناسب امکانات خود حد اعلا‌ی کوشش ممکن را برای از میان برداشتن این فاصله مبذول دارد می‌افزاید.
- 13. چون حقوق و آزادی‌های اساسی بشر غیر قابل تفکیک‌اند، تحقق کامل حقوق مدنی و سیاسی بدون بهره‌مندی از حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی امکانپذیر نیست. تأمین پیشرفت پایدار در زمینه اعمال حقوق بشر بستگی تام به اتخاذ سیاست‌های ملی و بین‌المللی صائب و مؤثر در زمینه توسعه اقتصادی و اجتماعی دارد.
- 14. وجود متجاوز از هفتصد میلیون تن بیسواد در سراسر جهان، سد عظیمی است در راه کلیه کوشش‌هایی که به منظور تحقق هدفها و مقاصد منشور ملل متحد و موازین اعلامیه جهانی حقوق بشر به عمل می‌آید. اقدام بین‌المللی به منظور محو بیسوادی از صحنه گیتی و بسط تعلیم و تربیت در کلیه سطوح، شایسته توجه عاجل است.
- 15. تبعیضی که زنان همچنان در مناطق مختلف جهان قربانی آنند باید از بین برود. منزلت مادون برای زنان قائل شدن، مغایر منشور ملل متحد و نیز موازین اعلامیه جهانی حقوق بشر است و اعمال کامل مفاد اعلامیه راجع به محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان از الزامات حتمی پیشرفت انسان.
- 16. امر حمایت خانواده و کودک، همچنان توجه جامعه بین‌المللی را به خود معطوف داشته است. والدین دارای حق اساسی بشری در زمینه تصمیم‌گیری آزادانه و همراه با درک مسئولیت در مورد تعداد و فاصله سنی فرزندان خویش‌اند.
- 17. آرمان‌های نسل جوان در زمینه پایه‌گذاری دنیائی بهتر که در آن حقوق و آزادی‌های اساسی بشر به نحو کامل اعمال شود. باید از نهایت تشویق برخوردار باشد. ضرورت دارد که جوانان در شکل بخشیدن به آینده بشر سهیم باشند.
- 18. در حالی که کشفیات علمی و پیشرفتهای تکنولوژیکی اخیر، افق‌های وسیعی را از نظر پیشرفت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی گشوده است، چنین تحولاتی ممکن است به رغم این امر حقوق و آزادی‌های افراد را به مخاطره افکند و از این رو مستلزم مراقبت پی‌گیر است.
- 19. خلع سلاح می‌تواند منابع انسانی و مادی عظیمی را که در حال حاضر به مقاصد نظامی اختصاص داده شده آزاد کند. این منابع باید در طریق بسط حقوق و آزادی‌های اساسی بشر مصروف شود. خلع سلاح عمومی و کامل یکی از والاترین آرمان‌های کلیه ملل است.

جهان شمولی و کنفرانس جهانی حقوق بشر، وین

- به منظور بزرگداشت چهل و پنجمین سالگرد تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر، کنفرانس جهانی حقوق بشر در سال ۱۹۹۳ در شهر وین، اتریش، برگزار شد.
- وین دومین کنفرانس جهانی بود که مباحث خود را مخصوصاً متمرکز به حقوق بشر کرد.
- اعلامیه وین مصوب ۱۹۹۳ بر جهان شمولی، جدایی ناپذیری و لازم و ملزوم بودن تمام حقوق بشر تاکید می‌کند.

در اعلامیه جهانی حقوق بشر تاکید خاصی نسبت به برخی گروه ها نشده که
بتوانند از حمایت بیشتری برخوردار شوند:

درست غلط

- همانطور که پیشتر دیده‌ایم، ادعای جهانی بودن حقوق بشر به صراحت در متن اعلامیه جهانی نیامده است.
- مثلاً در ماده ۲۵ آمده است:
- مادران و کودکان حق دارند از کمک و مراقبت مخصوص بهر مند شوند.
- بنابر آنچه در اعلامیه آمده، برخی از حقوق بشر فقط متعلق به برخی از گروه‌های خاص انسان‌هاست.

چه گروه های دیگری به نظرتان می رسد که مورد توجه خاص اسناد بین
المللی هستند؟ اینجا بنویسید:

- اعلامیه وین شماری از این گروه‌های خاص را به رسمیت می‌شناسد:
- زنان، کودکان، اقلیت‌ها، بومیان، ناتوانان، پناهجویان، کارگران مهاجر، فقرا و محرومان اجتماعی.
- بحثی که در اینجا مطرح می‌شود این است که اگر چنانکه اعلامیه حقوق بشر می‌گوید همه انسان‌ها «بدون وجود هیچ‌گونه تبعیضی» از حقوق یکسان و برابر برخوردارند، چگونه می‌شود که برخی از گروه‌های خاص دارای حقوق بشر خاصی هستند.

- برخی از حقوق بشر جهانی‌اند، مثل حق به بردگی گرفته نشدن
- دسته‌ای دیگر فقط به گونه‌ای بالقوه جهانی‌اند و به ۲ دسته تقسیم می‌شوند:
 ۱. حقوقی که فقط در موقعیت‌های غیر معمول وجود دارند؛ مثل حق دادرسی عادلانه
 ۲. حقوقی که وقتی فعلیت می‌یابند که انسان‌ها به حد نصاب خاصی برسند – مثلاً بالغ شوند – که اکثر انسان‌ها به آن می‌رسند.
- دیگر گروه‌های خاص مذکور در اسناد بین‌المللی نظیر زنان و اقلیت‌ها حقوق انسانی خاص ندارند، اما تصور بر این است که آنها به صورت خاصی در معرض موارد نقض حقوق بشرند.

انتقادات

- برخی انتقاد می‌کنند که ادعای جهانی بودن حقوق بشر تفاوت واقعی انسان‌ها با یکدیگر را نادیده می‌گیرد. به نظر آنها جهان شمولی توهمی است که با تسلط کشورهای غربی بر گفتمان حقوق بشر، از زمان جنگ جهانی دوم، ایجاد شده است. «جهان شمولی» حقوق بشر همان «امپریالیسم فرهنگی» است منتها با قیافه ایدئولوژیکی مبدل.
- تنش بین جهان شمولی مفهوم حقوق بشر و متفاوت بودن آن در اعلامیه وین منعکس شده است. این اعلامیه جهان شمولی حقوق بشر را تایید می‌کند
- البته این تایید را مشروط می‌کند به در نظر گرفتن «اهمیت خصوصیت‌های ملی و منطقه‌ای و زمینه‌های تاریخی، فرهنگی و دینی»
- نظر شما چیست؟ آیا جهان شمولی حقوق بشر امکان‌پذیر است؟ اگر چنین است در چه شرایطی؟

جهان شمولی حقوق بشر برگرفته از منابع فوق

- در اعلامیه‌های زیر، ماده‌هایی که جهان شمولی حقوق بشر را نشان می‌دهد را پیدا کرده و به عنوان تکلیف آن را در صفحه‌ای مجزا بر روی فروم لیست نمایید.

- اعلامیه جهانی حقوق بشر
- اعلامیه کنفرانس بین‌المللی حقوق بشر تهران
- اعلامیه کنفرانس جهانی حقوق بشر وین

حقوق بشر مطلق و حقوق بشر نسبی

- در این زمینه، معمولاً به دوگونه حقوق بشر اشاره می شود: **حقوق بشر مطلق و حقوق بشر نسبی**.
- **حقوق بشر مطلق**، حقوقی است که همه انسانها از آن در مقابل همه انسانها یا گروههای اجتماعی و یا دولتها برخوردارند، مانند **حق زندگی**.
- **حقوق بشر نسبی**، حقوقی است که همه انسانها از آن در مقابل حداقل یک فرد یا یک گروه یا یک دولت برخوردارند، مانند **حق انتخاب**.

TAVAANA

www.tava

کدام یک را انتخاب می کنید؟

- حقوق بشر، جهان شمول است فارغ از خصوصیات و شرایط جوامع
- جهان شمولی حقوق بشر، ویژگی های فرهنگی جوامع را نادیده می گیرد و قابلیت اجرایی آن زیر سوال خواهد رفت

- باید اذعان نمود که شاخص جهانشمولی حقوق بشر، یکی از بحث انگیزترین موضوعات این مفهوم است. جهانشمولی، در خودفهمی سنتی حقوق بشر، امری معتبر و بدیهی تلقی می‌گردد، اما در مباحث نظری پیرامون حقوق بشر، تردیدها و دیدگاه‌های مخالف نسبت به این شاخص نیز وجود دارد. تردیدها و مخالفت‌ها، عمدتاً از دو پایگاه سیاسی و اخلاقی صورت می‌پذیرد: روشن است که پایگاه سیاسی مخالف، عمدتاً دولتهایی را در بر می‌گیرد که بطور نامشروع و غیردمکراتیک حکمرانی می‌کنند.

- از پایگاه اخلاقی، برخی معترض‌اند که ارتقاء حقوق بشر به امری جهانشمول، ویژگی‌ها و وابستگی‌های فرهنگی کشورهای مختلف جهان را نادیده می‌گیرد.

- در نقطه مقابل این دیدگاه، موافقین خصلت جهانشمولی حقوق بشر، به درستی چنین استدلال می‌کنند که همین رویدادهای یک دهه گذشته در کشورهای آفریقا، آمریکای لاتین و حوزه تمدن اسلامی، به روشنی نشان می‌دهد که حقوق بشر، چیزی ساخته غرب و «وارداتی» به این کشورها نیست، بلکه جزء جدایی ناپذیر و طبیعی از مطالبات مردم در اینگونه مناطق است که دولتهای مربوطه، تنها با تکیه بر زور و خشونت از آن جلوگیری به عمل می‌آورند.

تعليق و تحديد

- در نظام بين الملل حقوق بشر دو تاسيس شناخته شده وجود دارد: تحديد و تعليق. در وضعیت عادی، تحديد حقوق و آزاديها در یک جامعه ديمقراطيک، به حکم قانون و به ملاحظه حفظ امنيت و یکپارچگی کشور و به منظور حمايت از بهداشت يا اخلاق عمومی و تأمين حقوق ديگران امکان پذير است.
- اما تعليق به وضعیت اضطراری مربوط است. برخی از کنوانسيونهای بسیار مهم حقوق بشری حاوی مقرره‌ای هستند که به دولت‌های عضو اجازه می‌دهد در شرایط اضطراری و فوق‌العاده اجرای بسیاری از حقوق را به حالت تعليق در آورند. امکان تعليق اجرای اغلب حقوق در پاره‌ای ديگر از اسناد بين‌المللی نیز به طور ضمنی مطرح شده است. اجرای این حق توسط دولت‌ها متوقف بر تحقق شرایطی است.

مثال

- فعالان حقوق بشر: روبات‌های قاتل را ممنوع کنید:

http://www.bbc.co.uk/persian/world/2013/05/130530_me_un_killer_robot.shtml

محدودیت‌های حقوق بشر در اسناد بین‌المللی

- معاهدات مربوط به حقوق بشر، به‌ویژه میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی و معاهدات اروپایی و آمریکایی حقوق بشر به دولت‌ها اجازه می‌دهند که اجرای برخی از مقررات حقوق بشر را محدود نمایند. این محدودیت‌ها به منظور حفظ امنیت جمعی، نظم، بهداشت یا اخلاق عمومی و یا حمایت از حقوق و آزادی‌های دیگران اتخاذ می‌شوند. اما اعمال این محدودیت‌ها منوط به رعایت شرایطی سه‌گانه می‌باشد: این محدودیت‌ها باید منطبق با قانون بوده، از هدفی مشروع برخوردار بوده و اعمال آنها بایستی در یک جامعه دموکراتیک ضروری باشد.

حقوق معنوی

- اختصاص - این مطلب به پروژه توانا مربوط به سازمان E-Collaborative for Civic Education اختصاص دارد و استفاده از آن می بایست با ذکر نام سازمان تهیه کننده انجام شود.
- غیر تجاری - این مطلب برای استفاده های غیر تجاری می باشد و برای هیچ گونه منفعتی بهره برداری نخواهد شد.
- اشتراک - اگر می خواهید هر گونه تغییری در مطلب وارد کنید، شما می توانید حاصل کار را تنها تحت مجوز E-Collaborative for Civic Education منتشر کنید و برای ایجاد بدنه اصلی اطلاعات، این تغییرات را باید با E-Collaborative for Civic Education به اشتراک گذارید.